

Kalem kimlerden kaldırılmıştır?

Necdet Atıcı: “1. Kaza namazları başlangıcı için mükellefiyet yaşı on iki mi, on beş mi? Biri fetva, diğeri takva mı? On iki yaş kaynaklarda geçiyor mu? Farklı görüşler duyuyorum. Dayanakları nedir? 2- Cemaat farz namaza hazırlanırken öncesinde kaza namazları kılınması dinen uygun mudur? 3- Âlem-i ervaha hediyelerin ölçüsü nedir? Meselâ, sevabını hediye etmek üzere bir günlük kaza namazı kıldık. Bunun sevabını bağışlarken, vefat eden bir yakınımızın muhtemel eksik ibadetlerini baz alarak (Allah’ın rahmetinin genişliği, nurunun kapsayıcılığı düşünülerek) âlem-i ervahta namaz ve oruç hesabı konusunda sıkıntıda olan herkesi niyet edebilir miyiz?”

Ergenlik Yaş Sınırı

Teklif yaşını Sevgili Peygamberimiz (asm) şöyle beyan etmiştir: “Üç kişiden kalem (sorumluluk) kaldırılmıştır: Bunlar; uyanıncaya kadar uyuyan, buluğa erinceye kadar çocuk ve aklî dengesine kavuşuncaya kadar deli.” 1

Bu hadisten anladığımız şudur: Teklif yaşı kişinin akıl-baliğ olduğu yaştır. Bu yaştan önce kalem günah yazmaz.

Buluğ, biyolojik ergenlik demektir ve kişinin çocukluk döneminden çıktığı, yetişkinlik dönemine girdiği yaştır. Bu yaş iklim şartlarına ve çocuğun biyolojik ve psikolojik yapısına ve yaratılışına göre değişir. Her çocukta aynı yaş olmaz. Ergenlik çağı net olarak, erkek çocuklar için ilk ihtilâm olduğu yaşta; kız çocuklar için ise ilk âdet görmeye başladığı yaşta başlar.

Bunu yaş olarak rakamlara da döken İslâm Hukukçuları bu konuda bir alt sınır, bir de üst sınır belirlemişler; alt sınırın altındakileri ergen saymamışlar; üst sınırı

geçenleri ise, her ne kadar ergen olmadıklarını iddia etseler de ergen saymışlardır. Alt sınır kızlarda dokuz, erkek çocuklarda on ikidir. Üst sınır ise, İmam-ı Azam Ebu Hanife'ye göre kızlarda on yedi, erkeklerde on sekiz; İmam-ı Malik'e göre her iki cins için on sekiz; Hanefî Fukahasından İmam-ı Ebu Yusuf ile İmam-ı Muhammed'e göre ise her iki cins için on beş yaştır. 2 Buluğ çağı konusunda Bedüzzaman'ın içtihiadı da on beş yaştır. 3

Bu durumda, ergenlik dönemi de denilen buluğ çağı için öncelikle kendi biyolojik yaşıımızı esas almamız, kendi yaşıımızı kendimiz tesbit etmemiz gerekir. Eğer bir belirsizlik varsa, on beş yaşı esas almamız inşallah kifayet eder.

Kaza Her Zaman Kılınır

Beş vakit namaz üzerimizde zimmettir. 4 Her ne sebeple olursa olsun, vaktinde kılmağımız farz namazları kaza etmemiz de farzdır. Kılmağımız her farz namazın zimmeti üzerimizde kalır, kaza etmediğimiz takdirde bu zimmet mahşerde karşımıza çıkar.

Kaza namazı kılmanın kuralı yoktur. Her zamanda, her şartta kaza namazı kılınır. Farzdan önce de, sonra da... Yeter ki kaza kılacak kadar bir zamanımız olsun... Yeter ki namazdan geçmeyelim. Biz namazdan geçmezsek, namaz bizden geçmez!

Kabir Ehline Hediyelerimiz

Biz âlem-i ervahtaki zat-ı ruhanilerin namaz borçlarını zimmetlerinden düşüremeyiz. Biz ancak kendi borçlarımız hesabına namaz kılarız. Borçları zimmetleridir. Belki Rabbim borçlarını tamamen siler. Belki de hesap sorar.

Sadece onlara duâ edebiliriz. "Rabbim onları bağışla! Hesaplarını kolay kıl! Borçlarını affeyle!" gibi onlar için duâ yapmamızda bir sakınca yoktur. İbadetlerimizin sevabını da bağışlayabiliriz. Peygamber Efendimiz (asm) ölen annesi namına sadâka vermek isteyen, ama sevabının annesine ulaşp ulaşmayacağını bilmediğini söyleyen bir kimseye, "Sevabı ona ulaşır. Onun adına sadâka ver." buyurmuştur. 5

Ama bu onların borçlarını silmez. Onların borçlarını ancak rahmet-i Rahman dilerse rahmetiyle, fazlıyla silebilir.

Kolonya Abdesti Bozmaz

İstanbul'dan Ergün Boz: “Abdestli iken kolonya kullanmışsak daha sonra namaz için tekrar abdest almamız lâzım mı?”

Kolonya kullanmak -içmemek şartıyla- haram değildir. Abdesti bozmaz. Namaza zarar vermez.

Dipnotlar:

- 1- Tirmizî, Hudûd, 1.**
- 2- F. Hindiyye, 10/345.**
- 3- Sözler, 591.**
- 4- Sözler, s. 65, 526.**
- 5- Buhârî, Vasâyâ, 19; Müslim, Zekât, 51.**